

UNIVERSITY OF NORTH BENGAL

B.A. Honours 1st Semester Examination, 2019

CC1-SANSKRIT

SANSKRIT GRAMMAR AND COMPOSITION

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 60

The figures in the margin indicate full marks.

Candidates should answer in their own words and adhere to the word limit as practicable.

1. प्रत्याहारस्थान् वर्णान् लिखत (त्रयाणाम्) 2×3 = 6
'र', 'अच्', 'यम्', 'हश्', 'अद्'।
2. संज्ञां साधयत (त्रयाणाम्) 2×3 = 6
टि, लोपः, संयोगः, सार्वधातुकम्, अङ्गम्।
3. त्रयाणां सन्धिविच्छेदं त्रयाणां सन्धिं च साधयत। 2×3 = 6
सुध्युपास्यः, पावकः, परमर्तः, गङ्गौघः, शिवेहि।
प्र + एजते, शक + अन्धुः, ब्रह्म + ऋषिः, मनस् + ईषा, गो + यूतिः।
4. ससूत्रं पदसाधनं कुरुत (प्रत्येकशः द्वयोः) 6×2 = 12
(क) रामान्, रमायै, ज्ञाने।
(ख) भवामि, एधते, बभूव।
5. अधोलिखितेषु सूत्रत्रयं व्याख्यात – 4×3 = 12
(क) अर्थवदधातुरप्रत्ययः प्रातिपदिकम्।
(ख) शि सर्वनामस्थानम्
(ग) औङ आपः
(घ) लः कर्मणि च भावे चाकर्मकेभ्यः
(ङ) स्यतासी लृ-लुटोः

6. चतुर्णां वाच्यपरिवर्तनं कुरुत ।

3×4 =12

- (क) नरो यान्ति विदेशम् ।
- (ख) अहं शीतलं जलं पिबामि ।
- (ग) शबरेण मृगौ हतौ ।
- (घ) हरिः माम् अपश्यत् ।
- (ङ) बाला उच्चैः गायन्ति ।
- (च) वृक्षम् अवचिनोति फलानि ।

7. संस्कृतभाषायाँ देवनागरीलिप्याञ्च अनुवादं कुरुत (एकस्य) –

6×1 = 6

- (a) Book is always our best friend. Our friends may be changed or died, but books always chat with us.
- (b) Sanskrit is a very old language, but it can be used in modern era also. Sanskrit is the most Scientific language for computer.

—x—

UNIVERSITY OF NORTH BENGAL
B.A. Honours 1st Semester Examination, 2019

CC2-SANSKRIT

CLASSICAL SANSKRIT LITERATURE (POETRY)

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 60

*The figures in the margin indicate full marks.
Candidates should answer in their own words and adhere to the word limit as practicable.*

विभाग:-क

1. कस्यचिदेकस्य प्रश्नस्य उत्तरं प्रदेयम् — 12×1 = 12
(क) दिलीप-सुदक्षिणयोः अपुत्रकतायाः किं कारणम् ? सन्तानलाभाय दिलीप-सुदक्षिणाभ्यां किं कृतम्, इत्येतत् सर्वं 'रघुवंशम्' इति महाकाव्यस्य प्रथमसर्गानुसारं विशदयत। 3+9 = 12
(ख) संस्कृतालंकारदिशा 'रघुवंशम्' इति महाकाव्यस्य महाकाव्यत्वं प्रतिपादयत।
2. संस्कृतभाषायां देवनागरीलिप्याञ्च व्याख्या कार्या (एकस्य) 6×1 = 6
(क) कः सूर्यप्रभवो वंशः कः चाल्पविषया मतिः।
तितीर्षुर्दुस्तरं मोहादुडुपेनास्मि सागरम्॥
(ख) प्रजानामेव भूत्यर्थं स ताभ्यो बलिमग्रहीत्।
सहस्रगुणमुत्स्रष्टुमादत्ते हि रसं रविः॥
3. वङ्गभाषया आङ्गलभाषया वा द्वयोः अनुवादः करणीयः — 3×2 = 6
(i) वैवस्वतो मनुर्नाम माननीयो मनीषिणाम्।
आसीन्महीक्षितामाद्यः प्रणवश्छन्दसामिव॥
(ii) परस्पराक्षिसादृश्यमदूरोज्झितवर्त्मसु।
मृगद्वन्द्वेषु पश्यन्तौ स्यन्दनाबद्धदृष्टिषु॥
(iii) तं सन्तः श्रोतुमर्हन्ति सदसद् व्यक्तिहेतवः।
हेम्नः संलक्ष्यते ह्यग्नौ विशुद्धिः श्यामिकाऽपि वा॥
4. संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या संक्षिप्तोत्तरं प्रदेयम् — (द्वयोः) 3×2 = 6
(क) "सम्पद-विनिमयेनोभौ दधतुर्भुवनद्वयम्"— अत्र 'उभौ' इति पदेन कौ बोद्धव्यौ ? भुवनद्वयं किम् ? तौ कथं सम्पदविनिमयम् अकुरुताम् ?

(ख) "काप्यभिख्या तयोरासीत्"— अत्र तयोः पदेन कौ बोद्धव्यौ ? तयोः शोभा कीदृशी आसीत् ?

(ग) "जगतः पितरौ वन्दे"— जगतः पितरौ कौ ? काभ्यां सह तौ तुलितौ ?

विभाग:-ख

5. संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च एकस्य उत्तरं प्रदेयम् —

12×1 = 12

(क) "तथापि वक्तुं व्यवसाययन्ति मां निरस्तनारीसमया दुराधयः"— कस्य कस्या वा उक्तिरियम् ?
'निरस्तनारीसमयाः'— इत्यस्य कोऽर्थः ? किरातार्जुनीयम् इति महाकाव्यस्य प्रथमसर्गानुसारं
वक्तुः चारित्रिकं वैशिष्ट्यं राजनीतिज्ञानं च आलोचयत।

(ख) "नारिकेलफलसम्मितं वचो भारवेः"— इति वचनस्य याथार्थ्यं सोदाहरणं प्रतिपादयत।

6. (क) संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च एकस्य व्याख्या कार्या —

6×1 = 6

(i) स किंसखा साधु न शास्ति योऽधिपं

हितान्न यः संशृणुते स किंप्रभुः।

सदानुकूलेषु हि कुर्वते रतिं

नृपेष्वमात्येषु च सर्वसम्पदः॥

(ii) कथाप्रसङ्गेन जनैरुदाहृता—

दनुस्मृताखण्डलसूनुविक्रमः।

तवाभिधानात् व्यथते नताननः

सुदुःसहान्मन्त्रपदादिवोरगः॥

7. देवनागरीलिप्या श्लोकपादपूरणं कुरुत (एकस्य) —

6×1 = 6

(क) व्रजन्ति ते मूढधिपः पराभवं

_____।

_____।

_____॥

(ख) _____।

_____।

_____।

हितं मनोहारि च दुर्लभं वचः॥

8. द्वयोः संक्षिप्तोत्तरं प्रदेयम् —

3×2 = 6

(क) 'कृत्तारिषड्वर्गजयेन मानवीम्'— उक्तेरस्याः कः वक्ता ? कस्य विषये वक्तुः इयमुक्तिः ?
कस्तावद् अरिषड्वर्गः ?

(ख) कः केन किमर्थं चररूपेण नियुक्तः ?

(ग) 'किरातार्जुनीयम्' इति महाकाव्यस्य नायकः कः ? कश्च किरातः ? कं विषयम् अवलम्ब्य
महाकाव्यमिदं रचितम् ?

—x—